

Лекція № 8.

Тема: Проблеми та перспективи розвитку рекреаційно-туристичного господарства Рівненської області. (2 год.)

План.

1. Перспективи розвитку туризму у Рівненській області.
2. Проблеми розвитку туризму регіону.
3. Перспективні види туризму для Рівненської області.

Рекомендована література:

1. Атлас Рівненської області.
2. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2001. – 395 с.
3. Коротун І.М. Географія Рівненської області. — Рівне.: Управління екобезпеки в Рівненській області, 1996. — 274с.
4. Стафійчук В.І. Рекреологія. Навчальний посібник. – К.: Альтерпрес, 2006. – 264 с.

1. Перспективи розвитку туризму у Рівненській області.

Сьогодні рекреаційно-туристична галузь є одним з найважливіших чинників формування економіки багатьох країн. Туризм безпосередньо або опосередковано впливає на розвиток близько 50 суміжних галузей, стимулює пожвавлення місцевої економіки та створення додаткових постійних та сезонних робочих місць. Туристське споживання активно підтримує існування та розвиток народних ремесел, національної культурної спадщини. Крім того, туризм – єдина виробнича галузь, що нерозривно пов'язана з людським фактором та спрямована здебільшого на задоволення психофізіологічних потреб людини. Природно людська допитливість, жага знань та нових вражень провокує наповнення ринку туристичних послуг найрізноманітнішими пропозиціями, сприяє проявам здорової конкуренції та ставить перед суб'єктами господарювання нові вимоги. Так, сьогодні, щоб мати шанс на процвітання, рекреаційно-туристична галузь повинна гармонійно поєднувати природно-рекреаційний, культурно-історичний, інфраструктурний потенціал, вдамий менеджмент та оригінальність.

Рівненська область по праву може претендувати на визнання одного з найоригінальніших регіонів України. Рівненщина – глибока історична земля, що повниться численними пам'ятками природи, архітектури, культури та унікальними об'єктами, аналогів яких нема в інших регіонах. Тут же є і приваблива етнографічна база для розвитку зеленого туризму: майстри з ткацтва, лозоплетіння, різьби по дереву, народної вишивки. Збереглися унікальні зразки фольклору та народних звичаїв.

Рекреаційний потенціал Рівненщини з часом використовуватиметься значно інтенсивніше та ефективніше, про що свідчать тенденції останніх років у сфері туризму, відпочинку, рекреації.

Перспективність розвитку туристично-рекреаційної галузі та досліджень в даному напрямку визначається також тим фактором, що її розвиток даватиме можливість залучити іноземні інвестиції, сприяти економічному зростанню Волинського регіону в цілому.

Стрімкі темпи зростання туристичної галузі в сучасних умовах дозволили їй зайняти важливе місце серед лідерів світової економіки, оскільки сьогодні на частку туризму припадає близько 12% світового валового продукту, понад 30% обсягів послуг світової торгівлі та 7% загального обсягу інвестицій.

Послуги подорожуючим надають також такі галузі, як транспорт, зв'язок, будівництво, сільське господарство, виробництво товарів народного споживання та

торгівля. Результати досліджень та економічні розрахунки доводять, що обслуговування одного іноземного туриста в країні гарантує 5-10 додаткових робочих місць.

Саме туризм часто є каталізатором, що спричиняє як активний розвиток окремих галузей економіки, так і соціально-економічний розвиток цілих країн.

Тривала відсутність чітких механізмів обліку засобів розміщення усіх форм власності, контролю за послугами, що вони пропонують та добровільна сертифікація цих послуг призвели до того, що інформація про наявні в області готелі є лише наближеною до дійсності і не дає повного уявлення про рівень їх сервісу. А, отже, відсутні й гарантії того, що споживач отримає той спектр послуг, за які здійснює оплату.

Зрозуміло, що така ситуація не могла й надалі залишатися безконтрольною. В результаті тривалої роботи у цьому напрямку постановою Кабінету Міністрів України від 15 березня 2006 року № 297 затверджено Порядок надання послуг з тимчасового розміщення (проживання), що регулює питання надання юридичними та фізичними особами відповідних послуг.

Проте, це лише початок тривалого процесу налагодження механізму реєстрації засобів розміщення та процесу сертифікації і категоризації готелів, що має на меті підвищення рівня готельного обслуговування в області.

Сьогодні в області зареєстровано 56 суб'єктів туристичної діяльності, серед них 10 туроператорів.

За результатами державної статистичної звітності спостерігається позитивна динаміка показників роботи туристичних підприємств. Так, обсяг наданих туристичних послуг протягом першого півріччя 2006 року становить понад 5,5 млн.грн., що на чверть перевищує відповідний показник минулого року, до бюджету туристичними підприємствами сплачено 353,4 тис.грн. (приріст майже на 20 %). Кількість іноземних туристів, що обслуговувалися туристичними підприємствами області протягом січня-червня ц.р. зросла на 10 % і становила 1315 чол., а кількість туристів, що виїжджали за кордон протягом цього ж часу зменшилася на 1 % (2636 чол.). Відповідно на 1% та 2,8 % зросла кількість внутрішніх туристів та екскурсантів.

Недосконалість державної статистичної звітності в галузі туризму не дає можливості обрахувати весь прибуток, який отримує область від перебування туристів на її території. Адже робота туристичної фірми – це тільки один з видів туристичного споживання. За методикою та рекомендаціями Всесвітньої Туристичної Організації, затвердженими і в Україні, визначаються види товарів та послуг, частка продажу яких припадає на туристичне споживання. Згідно цієї методики в 2005 році мінімальна кількість туристів на території області становила близько 450 тис чол., а їх витрати склали майже 70 млн. грн. Цифра на перший погляд нереальна, але обґрунтована економічними підрахунками.

З метою активізації розвитку туризму в області розроблена та реалізується регіональна програма розвитку туризму до 2015 року, схвалена розпорядженням голови облдержадміністрації № 662 від 15 листопада 2002 року та затверджена рішенням обласної ради № 102 від 27 грудня 2002 року.

На виконання заходів регіональної програми створено бази даних, зокрема, про санаторно-оздоровчі заклади, розміщення закладів громадського харчування.

Рівненщина бере участь в спеціалізованих галузевих виставках і ярмарках, зокрема у Міжнародному туристичному салоні, Міжнародній туристичній виставці „Україна – подорожі та туризм”, Всеукраїнській виставці-ярмарку „Українське село запрошує”, Всеукраїнській виставковій акції „Барвіста Україна”.

Особливо актуальним для нашої області є розвиток сільського туризму. Для цього є хороші природні і людські ресурси. Крім того, сільський туризм дає можливість розв'язати низку проблем соціально-економічного розвитку села, створити нові робочі місця, особливо для жінок, стимулювати розвиток сфери послуг – розважальних, транспортних, торгівлі, зв'язку, служби побуту. Розширюються можливості реалізації

продукції особистого підсобного господарства. Крім того, виникає потреба в сувенірній продукції, а це в свою чергу сприяє розвитку та збереженню народних ремесел.

Сектором з питань туризму і курортів облдержадміністрації в 13 районах області спільно з представниками Кластеру сільського туризму „Оберіг” (Хмельницька область) проведено навчальні семінари „Сільський туризм – нові можливості для подолання безробіття в сільській місцевості”. Учасники семінарів, яких зацікавила перспектива розвитку сільського туризму, взяли участь у виїзному семінарі, що проходив в смт Гриців Хмельницької області.

Як результат, на 2011 рік в області надають послуги сільського туризму 90 власників агросадиб в Березнівському, Демидівському, Радивилівському, Зарічненському та Рівненському районах.

Здійснюється робота щодо підтримки та впровадження інноваційних проектів в галузі туризму. Так, в області проводяться роботи щодо створення садиби „Ремісничий екохутір „Плугаки” в с.Дермань-1 Здолбунівського району. Це один з перших реальних проектів „живої” музейної садиби в Україні.

Для того, щоб такі проекти були не поодинокі і реалізовувались в кожному районі та місті області, необхідно започаткувати проведення конкурсу на кращий інноваційний проект в галузі туризму.

З метою поширення інформації про туристичні можливості Рівненщини підготовлено ряд рекламно-інформаційних матеріалів: туристичну карту-схему Рівненської області, буклети „Запрошує Рівненщина”, „Рівненщина фестивальна”, „Вузькоколійна залізниця”, набір листівок „Рівненщина”, в яких висвітлено основні туристичні маршрути, об’єкти та події на теренах області, підготовлено відеофільм „Рівненщина запрошує”; створено WEB-сторінку „Рівненщина туристична”, розроблено методичні рекомендації з розвитку сільського туризму. Розпочато роботу щодо виготовлення туристичного путівника Рівненської області.

Територію області пересікають 3 міжнародні транспортні коридори. Найбільший з них – Київ-Чоп. Щороку зростає потік автотуристів, що користуються згаданим транспортним коридором. З метою підтримки існуючих туристичних маршрутів, популяризації внутрішнього туризму сектором з питань туризму і курортів облдержадміністрації спільно з Державною службою автомобільних доріг в Рівненській області на основних транспортних магістралях встановлено інформаційні табло, на яких вказано напрямки та відстань до історико-культурних, архітектурних і природних пам’яток області.

2. Проблеми розвитку туризму регіону.

Однак, незважаючи на швидкі темпи розвитку, туристична галузь, як України загалом так і Рівненщини зокрема, має безліч проблемних питань, які необхідно вирішити найближчим часом. Основними серед них є:

- забезпечення державної підтримки розвитку туризму в Україні;
- активізація розбудови курортної сфери;
- відпрацювання механізму створення сприятливих умов для залучення інвестицій, спрямованих на будівництво нових та реконструкцію діючих об’єктів туристичної і курортно-рекреаційної сфер, спрощення процедури узгодження інвестиційних проектів;
- реалізація комплексу заходів для розвитку масового внутрішнього туризму, передусім соціального туризму, як чинника підвищення якості життя громадян України;
- розбудова туристичної інфраструктури за напрямками міжнародних транспортних коридорів та створення системи безпеки туристів;
- ефективне й раціональне використання пам’яток культурної спадщини для розвитку туризму;
- активізація розвитку дитячого, молодіжного та сільського туризму.

Належне вирішення цих та багатьох інших питань дозволить значно пришвидшити розвиток туристичної сфери області, створити відповідну туристичну інфраструктуру, що в свою чергу призведе до збільшення кількості нових робочих місць, податкових надходжень, поліпшення загального інвестиційного клімату.

З метою популяризації туризму на Рівненщині, обласна державна адміністрація спільно з пресою проводила акцію "Сім чудес Рівненщини", результатами якої є наступний розподіл місць:

1. Вузькоколейна залізниця "Антонівка-Зарічне".
2. Тараканівський форт (Дубенський район).
3. Історико-культурний комплекс м. Острога.
4. Заповідник "Поле Берестецької битви" (с.Пляшева Радивилівського району).
5. Свято-Троїцький жіночий монастир (м.Корець).
6. Замок князів Любомирських (м. Дубно).
Свято-Троїцький чоловічий монастир (с. Межиріч Острозького району).

3. Перспективні види туризму для Рівненської області.

В наслідок проведеного аналізу рекреаційно туристичного потенціалу, нами визначено перспективні види туризму для Рівненської області:

1. Зелений туризм. Значний природний, історико-культурний потенціал та приваблива етнографічна база для розвитку зеленого туризму. В області у нинішньому році в п'яти районах підготовлено 28 селянських обійсть, власники яких започаткували підприємницьку діяльність з надання послуг подорожуючим. Перспективні також околиці найбільшого в області Хрінницького водосховища, куди відпочиваючих ваблять лікувальні грязі та можливості водного відпочинку.

Серед послуг в інших куточках краю - волонтерська робота на пасіках, фітооздоровлення, збирання грибів та ягід. Постояльці можуть також взяти участь у виступах місцевих етнографічних гуртів.

Об'єкти такого ексклюзивного дозвілля показано у довіднику "Рівненщина туристична", який нещодавно побачив світ.

2. Паломницький. У рівненській діє майже 800 культових закладів, серед яких 242 пам'ятки архітектури (69 – національного, 173 – місцевого значення). Крім того, на території Рівненщини розташовано 15 монастирів, відомих далеко за межами області.

3. Культурно-пізнавальний. Потенціал області в розвитку даного виду туризму дуже високий. Він становить чи не основу рекреаційно-туристичної діяльності.

4. Мисливський. Рівненщина має один з найвищих показників залісненості в Україні. Крім того, значний потенціал лісових господарств області дозволяє пропонувати туристам організацію мисливських турів полювання на качок, кабанів, косуль.

5. Спортивний. Даному виду туризму приділяють мало уваги, але на нашу думку потенціал області з розвитку спортивного туризму досить високий. Ріками рівненщини можна організувати спортивні водні походи до другої категорії складності, велотуризм є також досить перспективним. Адже велосипед в нашому краї чи не найпоширеніший транспортний засіб, особливо в північних районах області.

На даний час розроблені наступні *туристичні маршрути Рівненщиною*:

Рівне – вчора, сьогодні, завтра

Дорога до храму

Пам'ятка садово-паркового мистецтва – парк ім. Т.Шевченка

Батьківщина Уласа Самчука

Березнівський дендропарк

Тараканівський форт

Твердиня над Іквою

Волинські Афіни

Межирічі Острозькі

Місцями козацької слави
Корець – обитель християнства
Гощанське Погориння
Пересопницьке Євангеліє
Млинів
Дубровиця
Вузькоколійка

На даний час розробляються інші туристичні маршрути, які охоплюють як природні, а також історико-культурні рекреаційно-туристичні ресурси.